

MØTE I STYRINGSGRUPPA FOR HEIPLANEN

*Møtested: Kristiansand, Hotell Norge
Møtetid: Fredag 10. desember kl. 11.30 (m/lunsj) – ca. 15.30*

Dette møtet er satt opp i samsvar med ønske fra styret på møtet i England 24.10. Arbeidsutvalget vil ha gjennomført møte 9.12. og på morgenen 10.12., der det også vil bli gjennomgått de lokale prosessene, samt faglig informasjon fra villforsker Olav Strand, og avklaringer i forhold til regional stat ved en representant fra fylkesmennene.

Alle dokumenter ligger på www.heiplanen.no under "Dokumenter" og deretter under Styringsgruppe.

Dette styremøtets viktigste funksjon er å bidra til en mest mulig felles forståelse av hvor planprosessen nå står, og peke ut veien videre. Sakslista kan bli endret etter møtet i AU, og det legges opp til åpne drøftinger i styret.

Saksliste:

- 1. Gjennomgang av lokale prosesser**
- 2. Konsekvensutredning**
- 3. Handlingsdel**
- 4. Planprogram og planprosess**
- 5. Ny lokal prosess**
- 6. Møteplan 2011**

Stavanger den 19.11.2010

John Jastrej
prosjektleder

1. GJENNOMGANG AV LOKALE PROSESSER

Det vises til tilsvarende sak i AU.

Saken vil utdypes i møtet - spesielt når det gjelder konkrete innspill fra Bykle, Valle og Bygland i felles rapport.

2. KONSEKVENsutREDNING

Saken legges fram til orientering uten konklusjon eller forslag til vedtak, og saken vil utdypes i møtet.

Det er mye usikkerhet knyttet til konsekvensutredning i den regionale planen. Krav om konsekvensutredning går fram av KU-forskriften. Regionale planer skal behandles etter forskrift om konsekvensutredninger hvis det gis "retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging". Dette skal tolkes vidt (foredrag v/Md i "Fellesfoum", 29.10.2010).

Heiplanen vil gi rammer for bygg i og utenfor Nasjonalt Villreinområde, og avsetter (eksisterende) områder for videre hytte- og reiselivsutvikling, der omfang mm fastsettes kommuneplanene. Dermed kan det vurderes at Heiplanen er omfattet av KU-kravet, men dette er noe usikkert, og prosjektleder har bedt plansjefene i fylkeskommunene bidra til denne vurderingen - denne vil forhåpentligvis være klar før styremøtet.

Det er planprogrammet som skal beskrive planarbeidet og skal omhandle hvilke forhold som skal utredes og belyses i konsekvensutredningen.

I planprogrammet ble følgende tema tatt opp som sentrale utredningstema:

- reiseliv og hytter
- landbruk
- friluftsliv
- energi
- kulturminner og -miljø

I fra sentrale høringsorganene ble det også fremhevet behov for kunnskap knyttet til følgende tema:

- villrein
- jakt- og fiske
- motorisert ferdsel

I vedtatt planprogram er disse tatt med som aktuelle tema under "andre tema", og vil dermed også bli belyst.

De to andre regionale planprosessene har konkludert noe forskjellig om KU:

Rondane - gjennomført en KU med grunnlag i scenarier for hytteutvikling

Hardangervidda - gjennomført en KU som vektlegger vurdering av måloppnåelse i forhold til planprogram og bestilling

3. HANDLINGSDEL

Saken legges fram til orientering uten konklusjon eller forslag til vedtak.

Etter ny plan- og bygningslov skal regionale planer inneholde en handlingsdel, som viser hvordan planen skal gjennomføres, evt. oppfølgende tiltak, kunnskapsbehov mm. Nedenfor følger en skisse til innhold i en handlingsdel med noen eksempler til diskusjon i styret.

Det ønskes en tilbakemelding om hvor detaljert handlingsdelen bør være, om behovet for et overordnet "råd" for oppfølging av planen mm.

Oppfølgingsansvar

Kommuner
Fylkeskommuner
Fylkesmenn
Villreinnemnd
Miljøverndepartementet
m.fl.

Organisering

Heiplan - råd...?
Tilsvarende er foreslått på Hardangervidda og Rondane
Knytte opp mot SVR-styret, som utvides 1 -2 ganger årlig?

Tiltak/handlinger (eksempler)

Sti- og løypeplaner
Kommunale motorferdsel-planer
Revidere kommuneplaner
Jaktforvaltning - samordning med tellende areal?
Kommunale planer for småkraftverk ?
Starte arbeid for profilering av villrein i regionen?
Grunnlag for å starte arbeid med regionale parker?
Grunnlag for utvikling av tilbud innen grønt reiseliv
Utvikle en ny samarbeidsarena mellom villrein- og arealforvaltningen for å få tilbake villreinen i Vest og Sør

Kunnskapsbehov

Oppfølging av GPS-prosjektet
Styring av ferdsel via "smart-løyper"

4. PLANPROGRAM OG PLANPROSESS

Det har kommet tilbakemeldinger til prosjektleder fra fylkesnivået at styret må avklare om planarbeidet er i samsvar med planprogrammet. Dette ble tatt opp i AU 7.10., og saken legges derfor fram til styret til vedtak.

I AU 7.10. ble det gitt følgende tilrådning/innstilling:

- AU gir sin tilslutning til fremlagt informasjon om oppfølging av planprogrammet, og mener oppstillingen i saksframlegget er klar og oversiktlig. Arbeidet vurderes å være i samsvar med planprogrammet.
- AU støtter prosjektleder sitt valg om å møte flest mulig parter i egne møter framfor i fellesmøter i referansegruppe. Det er også gitt god anledning til å møte prosjektet gjennom åpne møter i kommunene.
- Prosjektleder kontakter alle aktuelle deltakere i referansegruppe om informerer om arbeidet og ber om tilbakemelding på videre samarbeidsform.
- Resultater fra Gråberg til Gull prosjektet vil være nyttige for handlingsdelen av Heiplanen
- Det kan være nødvendig med nye interne runder i enkelte kommuner når grensene og innholdet blir mer konkrete i et planutkast. Det skal likevel søkes å holde framdriften – men det ble konkludert med at ”det er viktigere med en god plan enn å holde frister”.

Dette ble gjort på grunnlag av følgende saksframstilling:

1. Status i planarbeidet

Lokale prosesser

Etter gjennomføring av møterunden til alle kommunene som ønsket det 1.halvår 2010, har prosjektleder etter ønske fra (de fleste) kommunene utarbeidet utkast til grense for nasjonalt villreinområde (NVO) med randsoner, samt grovt forslag til planfaglig innhold. Disse er som kjent nå ute til behandling i kommunene, med frist 15.10. Setesdalskommunene har samordnet seg, og bedt om utsetting av fristen til 4.11. og har fått aksept for det. Det forventes en del konkrete innspill om selve grensene, samt om hvilke forventninger til aktiviteter kommunene har i NVO og randsonene.

Etter at innspillene er kommet inn vil de samordnes og legges fram i planfaglig arbeidsgruppe 15.11. Denne kvelden vil det sannsynligvis også kalles inn til referansegruppemøte. Det er også kalt inn til samordningsmøte med fylkeskommunene og fylkesmennene dagen etter arbeidsmøtet.

På grunn av utsettelsen av innspill, kan det blir nødvendig med et møte i AU/styret før endelig utforming av planinnhold (tas opp i pkt 3).

Forhold til planprogrammet

Her følger en skjematisk gjennomgang av oppfølging av mål og tiltak mm i planprogrammet, det legges opp til utfyllende informasjon og diskusjon i møtet:

Klipp fra planprogrammet	Oppfølging
Mål	
..skal inneholde en langsiktig, helhetlig og bærekraftig strategi for arealforvaltninga i planområdet	..gjennom plankart og retningslinjer. Hovedformålet LNF ivaretar sentrale interesser på tilsvarende vis som i k.planene. Avklare hvor villreininteresser er relevante.
..fastsette en klar grense for et nasjonalt villreinområde	forslag ute til lokale prosesser. Innebærer sonering, inkl. randsoner innenfor biologisk leveområde. Konfliktstoff ift sentrale myndigheter
.. ulike arealbruksområder	forslag om sonering, LNF som hovedformål
..handlingsplan for bl.a. verdiskaping, nærings- og bygdeutvikling	knytte til RUP-midler + se resultat fra "gråberg til gull". Innpasse i kommunale og fylkesvise planstrategier. Regionalpark som "motor" i handlingsplanen? (se eget pkt senere)
Føringer	
..brei planprosess under politisk styring	utstrakt møtevirksomhet, annen organisering enn i planprogram. Utdypes i møtet
..kunnskapsbasert	legge til grunn relevante resultater fra prosjekt + legge oss tett inntil andre regionale prosesser. Ikke ta opp flere tema enn nødvendig.
..stort nok planområde	endre plangrensa bla. etter innspill, ikke større enn nødvendig for å løse oppgaven
..Hardangervidda-planen	nært samarbeid er etablert, og planfaglige tema, mål, delvis temavalg, samordnes til en viss grad
Nasjonale mål	
..mål fra div. st.meld. mmm	ivaretas gjennom den totale planløsningen og evt v/ regionalplan som utviklingsstrategi (?)
..regional planprosess skal avklare spørsmål om avgrensning og innhold knyttet til det enkelte (villrein-)området	NVO blir resultatet, som er forskjellig fra biologisk leveområde og forvaltningsgrense for villrein
..avklare utviklingspotensial for bla. reiseliv..	Utviklingspotensial avhenger av gitte rammer. Ved å synliggjøre villreininteresser og utbyggingsgrense avklares viktige rammebetingelser. Evt. regionalparkutvikling(?) vil være positivt for reiselivet (se til Europa)
. .kan ikke endre på verneregler mm for verneområdene	.. men kan gi innspill for kommende revideringer, hvis aktuelt
Regionale mål	
- Andre regionale planer mm	mest relevant er eksisterende FDP. Bruke noe fra retn.linjer og grenser i forslagene
Tema	
<i>Reiseliv og hytter</i>	
- helhetlig og regionalt perspektiv	gjennom felles retningslinjer og avsetting av NVO og andre soner

- tett dialog med gråberg til gull	avventer sluttrapportering, derfra samordning oppimot handlingsdel
tiltak:	
- fastsette regionale arealbruksstrategier for lok. og omfang av fritidsboliger	tvil om omfang, blir ikke gjort i H.vidda. Lokalisering følger vedtatte k.planer, ikke behov for nye utover etablerte
- fastsette områder for utvikl. mm av løyper, aktiviteter og opplevelser	oppfattes som for detaljert for en regional plan.
- retningslinjer for utvikling av turløyper mm	vil ligge noe om friluftsliv i retn.linjene til NVO og randsoner
- muligheter for opplevelsesløyper mm	skal prøve å utvikle et mulighetskart
<i>Landbruk</i>	
	ikke endre vesentlig på eksisterende situasjon, valg av LNF viktig i så måte. Opprettholde landbrukets interesser gjennom retningslinjene (se Hardangervidda)
- hvilke omr. bør prioriteres som beite	bør evt. fastsettes i helhetlige regionale landbruksplaner. Vise status
- hvilke omr. bør prioriteres for skjøtsel mm innen kulturlandskap	som over. ikke inkl. status pga kunnskapsmangel
- retn.linjer for plassering av driftsbygninger	retningslinjer i LNF-sonene
- retn.linjer for utmarksbasert reiseliv	som over
<i>Friluftsliv</i>	
..hvilke områder er viktige for friluftslivet	definere omkring etablerte turist/hyttområder, pluss løypenett. Temakart over eksisterende løypenett sommer og vinter
..strategier for å styrke heiene som attraktive for friluftsliv	f.eks. regionalpark som utviklingsstrategi
..hvor legge til rette for dagsturer/rundløyper	resultat fra "gråberg til gull", ellers opp til kommunene etter fastsatte felles retningslinjer
<i>Kulturminne-/miljø</i>	
..fastsette viktige områder for kulturminnevern og -miljø	ikke aktive fagmiljø så langt. Prøve å synliggjøre "villreinrelaterte" kulturminner, men mener dette bør utsettes til andre relevante fylkesprosesser. Eget registreringsprosjekt i Telemark i gang i år
..finne områder for næringsmessig bruk	opptil næringsdrivende og kommunen med grunnlag i retningslinjer i og utenfor NVO
..retn.linjer for skjøtsel og tilrettelegging	ikke detaljert i regional plan.
<i>Energi</i>	
..retn.linjer for utbygging/planlegging	Nye store prosjekt uaktuelt. Synliggjøre potensial for småkraftverk. Generelle hensyn i retn.linjer
..områder egna for energiproduksjon	vil følge av retningslinjer i LNF og NVO. Vindkraft lite aktuelt ift villrein, kan vurderes i randsoner
<i>Andre tema</i>	

Biol.mangfold/INON	temakart
Motorferdsel	oversikt dispensasjoner. Retningslinjer i LNF og hensynssone. Ser ikke behov for ytterligere utredninger
<i>Samle kunnskap</i>	
..metoder	utstrakt møtevirksomhet, litteratur, rapporter, andre planprosesser
..temakart	utarbeidet en rekke, som skal integreres i relevante problemstillinger i status/KU
<i>Konsekvensutredning</i>	integrere selv i plandokumentet. Lite utviklet metodikk. Kun krav om KU hvis det gis retningslinjer for utbygging og omfang..
<i>Organisering / medvirkning</i>	basert arbeidet på lokale og direkte møter med kommuner og interesseparter, samt egen nettside. Utdypes i møtet.

Konklusjon:

Arbeidet med heiplanen skal fokusere både på bruksperspektivet og på sikring av leveområder. Min konklusjon om hvordan dette er fulgt opp så langt er følgende:

"Sikring"

Arbeidet har til nå fokusert på å finne fram til enighet om en ytre grense for et nasjonalt villreinområde som har lokal aksept, basert på eksisterende situasjon i hver enkelt kommune. På grunn av svært stor usikkerhet blant de fleste berørte parter om hva heiplanen kan føre til, er det valgt å legge hovedvekten av arbeidet på å avklare hva NVO faktisk vil innebære. Kommunene har fått utfordringen med å gi konkrete innspill til avgrensning og innhold, med grunnlag i forslag fra prosjektleder.

"Bruk"

Ved å avklare hva som faktisk skal være innholdet i NVO og randsoner, vil bruksperspektivet tydeliggjøres. Valg av LNF som arealkategori viser vektlegging av landbruket og etablerte bruksformer og fritidsbruk. NVO utgjør en byggegrense, som gir klare rammer for videre infrastrukturutvikling. Videre utvikling av aktivitet, næringsutvikling mm skal skje innenfor de rammene som er gitt i Heiplanen, samt gjennom eksisterende næringsorganisasjoner, kommunale planer og relevante fylkesvise temaplaner.

AU bes gi sitt syn på innhold i planarbeidet så langt, og bidra til evt. korrigeringer av kurs og innhold.

Forslag til vedtak:

Styret gir sin tilslutning til AUs innstilling til styret om forholdet til planprogrammet og planprosessen.

5. NY LOKAL PROSESS

Det er gjort vedtak om å forsøke å bli ferdig med planprosessen i inneværende fylkestingsperiode, i praksis i løpet av høsten 2011. Etter de lokale prosessene høsten 2010, har flere kommuner gitt tydelige innspill om at nye lokale prosesser må til. Her følger forslag til framdrift i planarbeidet med dette som utgangspunkt:

- AU/styret behandler saker og planskisse etter lokale prosesser, desember 2010.
- Forslag til plandokument utarbeides av prosjektleder på grunnlag av styret og planfaglig nettverks kommentarer og tas opp i:
 - planfaglig nettverk (?) i januar 2011 og deretter
 - AU / styret i eget møte / like etter nettverket (samme dag/kveld) og så
 - ut til kommunene
- 2 måneder i kommunene (februar - april)
- Styrebehandling etter påske (mai)
- Videresending til fylkestingene like etter - behandling i juni-møter
- Off ettersyn over sommeren - ut september.
- Høringsuttalelser til prosjektleder
- Behandling i styret etter høringa - dvs. første del oktober

- Opp til endelig vedtak i Fylkestingene...

Forslag til vedtak

Konkretisert framdriftsplan tas til orientering.

6. MØTEPLAN 2011

Det må settes opp en møteplan for AU/styret i samsvar med ønsket framdriftsplan. Dette har tidligere vist seg å være mest effektivt å ta direkte i styresalen, og det legges da opp til dette etter at sak 5 er drøftet.